

Molát Ferenc
Búcsúztató Hidvégi György temetésén,
a Kozma utcai neológ zsidó temetőben
2016. október 7-én

Drága Atyai Barátom, Hidvégi Gyuri bácsi, itt, az ősi deszkakoporsóban!

Tisztelt család!

Barátok, ismerősök, akik eljöttetek végső búcsút venni szeretett halottunktól!

Emlékszem, egyik kerek születésnapján az obligát „bis Hundert und Zwanzig”-gal köszöntöttem Gyuri bácsit. Mire ő azt válaszolta: „Mi vagy te, a Mindenható, hogy tudod, mi van nekem előírva, megszabva?” Sajnos nem volt *Hundert und Zwanzig*, de lett *Vier und Neunzig*, 94 év, sok-sok küzdelemben, gyászban és örömben, sikerben és olykor kudarcban, de mindvégig nagy-nagy szeretetben a családban és a baráti környezetben.

Bennünket három dolog fűzött össze: az MTK, a pesti zsidóság és egyáltalán a zsidóságunk, és Izrael iránti óhatatlan szeretetünk. Csak mellékesen: munkás életem utolsó tizedét a biztosítási szakmá-

ban töltöttem, miként ő is hosszú éveket töltött ebben, az Állami Biztosítónál. De amíg ő vérprofi volt a szakmában, én mindvégig outsider maradtam. Ő művelte a biztosítást, én a Hungária sajtó-főnökeként megpróbáltam népszerűsíteni.

Erős kapcsolat volt a miénk. Időről időre, amikor megszólalt a telefonom és jellegzetesen így köszönt be: „Helló Feri, itt Hidvégi György, mi újság az MTK-ban?” És akkor elkezdődött a hosszás beszélgetésünk kedvenc közös témánkról. És mindig volt miről beszélgetnünk.

Visszatérve a távoli múltba. Sok-sok víz folyt le a Dunán azóta, amióta, talán az 1934/35-ös bajnokság egyik meccsén, a kis Hoffmann Gyurikát kölcsöcséys osztálytársa rábeszélte, látogassanak ki a Hungária körútra, az MTK meccsére. Akkor Hungária néven profiskodott az MTK, és jó ég, kik kergették akkor a labdát a Hungária körúton! A kőkemény, zsidó származású hátvéd, Mándi (Mandl)

Kőbányai János
Futball és modernitás*
Az MTK-jelenség háttere

A sport – s ezen belül leginkább a futball – társadalmi, gazdasági, sőt: régióinkban sajnos még politikai folyamatokat is leképez. Bármennyire nehezen fogadjuk is el, hogy a kétszer tizenegy fiatalember és az állítólag kerek labda – tehát tehetség, szívósság, akarat és jó adag szerencse – mögött gazdasági erő, szervezőképesség és

stílus(szellem), valamint még sok más „másodlagos”, pályán kívüli tényező hinterlandja álljon. Viszont nem pályán kívüli tényező a szurkolók jelenléte: létszáma, szurkolási morálja és indulata. Ez azonban csak szín a palettán: nem befolyásolja az eredményt – amit szintén nem lehet könnyen megemészteni.

* *Pester Lloyd*, 1999. június 1.

Fotó: Blaha Judit

Hidvégi György köszöntése 90. születésnapja alkalmából a Hungária körüti pályán az MTK-Kaposvár NB I-es mérkőzés előtt 2012. július 29-én. A virágcsokorral Molát Ferenc

Gyula, később az aranycsapat edzője. A kiváló balfedezet, Dudás János. A szélvészgyors, szintén zsidó származású Sas (Sohn) Ferenc, aki a fasizmus elől Argentínába emigrált, és ott is ragyogó karriert futott be. A csodacsatár Cseh II. László, a „Matyi”. A gólzsák osztrák Wudi Müller. A magyar válogatottból kihagyhatatlan balszélső, később MLSZ elnök Titkos (Titschka) Pál. De ebben a csapatban futballozott az Aranycsapat legendás szövetségi kapitánya, Sebes Gusztáv is.

Nem sokáig volt öröme a mi Hoffmann Gyurikáknak a csodálatos Hungáriában, mert a fasizmus, a fasizálódó magyar sportvezetés 1940-ben tiltotta a pályáról. Megjegyzem, Európában teljesen egyedülálló módon. De hát akkortájt már kezdtünk kihátrálni Európából.

Aztán jött a feketelevés. A háború, az üldöztetés, a menekülés, a bujkálás, a Hoffmann szülők elvesztése és egy trükkös névcsere, hogy Hoffmannból Hidvégi lett a mi Gyurink. És ezzel a névvel élt haláláig.

A felszabadulás első pillanataiban Weisz Richárd olimpiai bajnok birkózólegendánk lakásában ismét újjászülettek a kék-fehérek. De fájdalom, a legendás elnökünk, Brüll Alfréd nélkül. Őt is elemészette a holokauszt pusztító lángja.

A kommunista rendszerváltás nyomán a két polgári egyesületre, a Fradira és az MTK-ra úgy mért csapást a sportvezetés, hogy név- és színváltoztatásra kényszerítették őket. Az MTK előbb Textiles, majd Bástya, később 1956-ig Vörös Lobogó lett. A Fradi Budapesti Kinizsi néven futott tovább.

Minderre a rendszerváltás forгатagában a magyar futball helyzete, s az ismét bajnokságot nyerő MTK s a győzelem mögött meghúzódó jelenség nyújt láttató példát. A magyar futball oly fájdalmas, a hetvenes évek elején elindult vonaglását a magyar társadalom és politikai helyzet hagyományosan köztes állapota határozta meg. Ugyanis a „tőkés” és „szocialista” országok sportját és a közöttük folyó (egyébként szinte azonos erőket felvonultató) versenyt a beléjük fektetett pénz, s ezzel szemben a szocialista országokban a fiatalság előtt (a pártkarrieren kívüli) egyetlen kiugrási lehetőség helyzete határozta meg. (Az utóbbira a legkirívóbb példát az NDK sportnagyhatalmi nyomulása mutatta.) Az ötvenes évek aranycsapata és kora után a magyar futball hanyatlásával fordított korrelációban nőtt az egy magyar fiatalember előtt megnyíló lehetőségek választéka. A rendszerváltás után a futballban – is – megnyilvánuló kaotikus viszonyok és minden eredményt alulmúló szerepléseink

a nemzetközi mezőnyben szintén leképezik a magyar társadalomban végigviharzó állapotokat: az átmenetiség okozta vákuum zavarodottságát. Ami – ezúttal ellentétes oldalról – ismét egy nem tiszta, hanem köztes helyzetre világít rá. Az elmúlt ötven év rendszerének gazdasági, tulajdoni: és ami a legmeghatározóbb: tudati állapotának masszív továbbélésére. Hiszen egy hosszú történelmi korszak intézményi és fejekben megrögzött viszonyainak lebontása nem megy egyik napról a másikra. Több, de legalább egy generáció munkáját – az átállását – nem lehet elvégezni kurta tíz év alatt, amivel a rendszerváltást magunk mögött hagytuk.

Az MTK sikertörténete első fecskéként nyújtott arra példát: hogyan haladhat meg ama köztes – se szocialista, se kapitalista – állapot, az össznemzeti középszer bennitő forrása.

Hová tart Magyarország? Európába: pontosabban annak nyugati féltekéje és kultúrája irányába. Ha igen

Furcsasága a történelemnek, hogy ebben az időben a Hungária körúton minden idők legerősebb csapata jött össze Bukovi Márton mesteredző irányításával.

Gyuri bácsi rendszeresen megtartott jubileumi születésnapjaira én is mindig nagy gonddal készültem. Négy évvel ezelőtt, a kilencvenedikén, azt találtam ki, hogy antikvárban – ha még egyáltalán fellelhető – megveszem a Csikar életéről szóló könyvet, és – bár tudtam, hogy kedvenc futballistánk nagybeteg – felkapaszkodtam hozzá a Diana útra, hogy dedikálja. Csikar örömmel vette, hogy jót tehet egy nálamnál is idősebb szurkolónak. Azt írta be, hogy „Szeretettel Hidvégi György barátomnak, aki még látott igazi futballt a Hungária körúton.”

Abban az időben, az ötvenes években született Bukovi Marci bácsi híres *bonmot*-ja, hogy amikor bement hozzá az öltözőbe a sportújság riportere, és érdeklődött, hogy milyen hadrendben fog játszani a csapat, 3-2-5-ben, 4-2-4-ben, esetleg 4-3-3-ban, Marci bácsi azt felelte: „Édes fiam, itt ma nem számháború lesz, hanem futball.” És Hidegkutiék, Sándorék, Kovács Imrénék, Zakariásék, Lantosék nagyon-nagyon tudtak focizni. Ezt már koromra való tekintettel én is tanúsíthatom.

'56 után ismét visszakapta nevét és ősi kék-fehér színét a csapat. És fociztak itt kis és nagy zsenik: Laczkó Misik, Nagy Pisták, Szuromi Tomcsik, Kiss Tibik, Becsei Józsik, Kunszt Jenők, Oborzil Satyák, Borsó Janik, Kovács Bélák, Koritár Macskák, Dunai Lajosok...

Fotó: Blaha Judit

Hidvégi György a Zavadszky Gábor Emléktornán

De eljött a csúfság ideje, az 1980-as első kiesés az NB I-ből. Ekkor Fekete János, a klub legendás elnöke az öltözőben kijelentette: „Innen senki el nem megy, és azok hozzák vissza a csapatot, akik kiejtették.” Hatott a fenyegetés. Az NB II-ből még soha nem jött föl csapat ekkora pontelőnnyel, mint az MTK.

Az akkor rövid időre kinevezett szakosztályvezető, Demján Sándor indíttatására ez időben jött

ABN Amro Bank • Ajka Kristály Kft • Azúr Rt. • Balaton Bútorgyár Rt. • Balaton TV • Blackburn International Inc. • Budalakk
CIB Bank • Coca-Cola • Dália Bútorgyár • Domus Rt. • Dr Jeans • Duna Plaza • Electrolux • FOTEX Rt. • FOTEX Cosmetics
FOTEX 2000 Kft • FOTEX Optika Kft • FOTEX RECORDS • Fotex Telecom • Fotex VISA • Hungaroton Classic Kft
Hungaroton Gong Kft • Hungaroton Rt. • Hunter • KERAVILL Rt. • Kereskedelmi és Hitelbank Rt. • Kontúr Rt. • Kontúr Papír
Külkereskedelmi Bank Rt. • Multivízió Kft • OFOTÉRT Rt. • Opel Duna • Panasonic • Postabank Invest • Reusch • Samsung
Schwan Stabilo • Somafilm Kft • Sportinvest Rt. • Szerencsejáték Rt. • Virgin Megastore • Westel 900 • Whirlpool

létre az MTK Baráti Köre, amelynek Hidvégi Gyuri bácsi előbb elnökségi tagja, majd titkára, végül visszavonulása után örökös tiszteletbeli elnöke lett. Három elnök munkáját segítette nagy-nagy szorgalommal, tehetséggel és szervezőkészséggel: Harkányi Csucsúét, Braun Mikiét és Kósa Gyuriét. Később már együtt dolgoztunk az elnökségben, én mint alelnök.

Egy új aranykor volt ez, Illés Béláékkal, Halmai Gabiékkel, Kuttorral, Zavadszkyval, Csertőivel, Orosz Ferivel, és újabb bajnokságokkal, Juhász Rolival, a szupertehetség Kanta Józsisal, a Sándor Károly akadémistákkal.

Gyuri bácsival történt legutóbbi beszélgetésünkör mi másról eshetett szó, mint az új stadionról. És a szurkolókról, hogy meg tudjuk-e tölteni étellel az új pályát. Valamint szó esett a csapat mostani, enyhén szólva szerény teljesítményéről. „Lesz ez jobb is” – mondta örök optimizmusával. Sajnos már nem érheti meg. S ha lehetne azt csinálni, amit egy-egy nagy futballista egyéniség mezével, hogy visszavonultatják, én viszont visszavonultatnám Gyuri bácsinak, az örök drukkernek a székét.

Drága halottunk, Hidvégi Gyuri bácsi! Kívánom, hogy az Egek Ura az angyalain keresztül az idők végezetéig hozzon neked sok-sok örömhírt szűkebb családotról, az MTK-ról: a nagyobb családotról, a pesti zsidóságról és népünkről, Erec Izraelről!

Drága öreg barátom, nyugodj békében!

(erre szavaztunk szabadon, vagy erre vitt a történelem csak vad vagy-vagyokat ismerő kényszere), akkor az ottani kapitalista szabadversenyre épülő viszonyokhoz kell alkalmazkodnunk. Mind az általános berendezkedésben, mind a szakmai mikrovilágocskák külön-külön átállásában, amelyek nyugati partnermegfelelőikhez igyekeznek kapcsolódni vagy alkalmazkodni. (Annál is inkább, mert a két pólusa híján globalizálódó univerzumban enélkül életképtelenek maradnánk.) A váltás első lépése, hogy annak, amivé hasonulni kívánunk, a fölépítését, működési szisztémáját megismerjük, átvegyük, vagy honi körülményekre adaptáljuk (a kettő nem ugyanaz). Ezzel küszködik, ebben nyer vagy bukik az egész magyar társadalom. A futball – de még inkább a köré rendeződő erőter – olyan médium, ahol rendkívül látványosan domborodnak ki az egész társadalomban végbemenő folyamatok.

A változtatás, a nyugati viszonyokhoz és módszerekhez asszimilálódás szükségességét ismerte föl, majd va-

lósította meg sok tehetséggel, kérlelhetetlen eltökéltséggel az MTK menedzsmentje. Ha egész pontosak akarunk lenni, az MTK elnöke (vagy tulajdonosa): Várszegi Gábor.

Átvette a szégyenszemre második osztályba csúszott, történelmi névvel és hagyományokkal rendelkező csapatot, s két éven belül nemzeti bajnokot, majd nemzeti kupagyőztest, sőt ismét bajnokot csinált(atott) belőle. Nem hiszem, hogy jobb képességű játékosok „fölvásárlásával”, mint a hasonló csapatok játékosállománya (akik addig nem voltak különösebb sztárok, csak az MTK-ban lettek azokká), és nem mágusi tulajdonságokkal rendelkező edzők szerződötése révén. Ugyanis nem, illetve nemcsak a befektetett pénz hatalmával érte el mindezt. Hanem a befektetett pénz olyan mozgatása, feltételrendszere bevezetésével s olyan, szigorú hasznossági alapon való elköltésével, amely a futballcsapatot befektetésnek tekinti, aminek előbb-utóbb meg kell térülnie. Mindez

Deutsch Tamás beszéde

az Új Hidegkuti Nándor Stadion avatásán

2016. október 13.

Szinte napra pontosan 115 évvel ezelőtt, 1901. október 20-ának hűvös délutánján, tizenegy fiatalember futballdresszt húzott magára. A tizenegy fiatalember: Révész, Auerbach, Weisz, Frank, Róz, Ságody, Freund, Tausz, Kertész, Herquett és Káldor azon a hideg napon, félúton Kossuth és a világháború között, döntetlent játszott és történelmet írt. Ők voltak az MTK első futballcsapatának tagjai. Hála és köszönet nekik, ők voltak a legeslegelsőek azon futballisták sorában, akik Magyarország egyik legsikeresebb és legbüszkébb klubjává tették az MTK-t!

Tisztelt Vendégeink, kedves szurkolók, kedves MTK-család!

A sport a világ legszemélyesebb ügye.

Krausz György barátom, kiváló szurkolótársunk, aki nem csak a csapat iránti feltétlen odaadásáról és szeretetéről, önzetlenségéről és lelkesedé-

séről híres, hanem arról is, hogy bizony meglehetősen heves vérmelegletű MTK-drukker, a minap mesélte nekem, hogy a régi Hidegkuti Nándor Stadionban - az indulatos bekiabálásai miatti családi vitákat elkerülendő - ő, testvére és édesapja mindig a fedett lelátó három különböző helyére ült. Gyuri a 4. sor 2. székén foglalt helyet minden találkozón, és amikor a csapatunk gólt szerzett, akkor a gólöröm pillanatában hátrafordult és a néhány sorral följebb helyet foglaló édesapja felé intett.

Gyuri édesapja idestova 15 éve, hogy meghalt. De Gyuri minden egyes mérkőzés minden egyes MTK gólját követően automatikusan megfordul, és tekintetével édesapját keresi.

Szurkolónak, MTK szurkolónak lenni, a sportot szeretni személyes ügy. Seholy nem szabadul fel annyi érzelem, nincs annyi szenvedély, mint egy sportpályán és egy sportlelátón. Sportot nézni és üzni: őszinte, önzetlen és szeretettel teli tett!

egy széles vonatkozásrendszerű átalakítást és innovációt feltételez. A reklámbevételek megszervezésétől a játékosnevelésig (ennek a munkának a gyümölcsét már látni) egészen a létesítményi infrastruktúra felépítéséig, vagy a szurkolóknak nyújtott szolgáltatások kimunkálásáig. Ha nem is teljesen pontosan, s ha nem is minden zökkenőtől mentesen: annak a *know how*-nak a magyarországi átvételéig, amivel a nagy angol, olasz, német, francia csapatok (és a rájuk épülő válogatottak), e nagy nemzetközi utazó cirkusz (és üzlet) szereplői dolgoznak. A sok újítás használati értékén felül: absztrakt módon egy befektetési-üzleti kultúra sikeres meghonosításának lehetünk tanúi.

Várszegi Gábor ezzel a fehér holló szereppel az újkori (az 1867-es kiegyezés utáni) magyar társadalom legfontosabb paradigmájának a hagyományába illeszkedett: a konzervativizmus (népi, nemzeti) és modernitás (liberális) ellentétén alapuló küzdelembe és világfelfogásba.

A modernitás Nyugatról jön, s dinamizmusa, racionális szelleme mindig is erős ellenállásba ütközött a fontolva haladás a feudális kötöttségű, lassúbb vérmelegletű híveiben – a kapitalizmus, vagy a vele azonosított modernitás ellenségeiben. Az MTK-t zsidók alapították, s a mai napig zsidó szurkolói támogatottságú csapat. (Még a múlt rendszerben is, ahol az MTK-nak szurkolás volt a zsidó azonosság egyetlen kiélési formája – és persze vele szemben az antiszemitizmusnak is.) A magyar modernitás hagyományos motorja a magyar történelemben a polgárságot helyettesítő zsidóság volt – ez a funkciója csak a holokauszt pusztításával szűnt meg. A pozitív, mert Magyarországot a modern világ vérkeringésébe bekapcsoló szerep abból a helyzetből adódott, hogy a feudális társadalomból kiszorított zsidókat nem terhelték a letűnésre ítélt rendszer kötöttségei, s ezért nyitottabb kedvvel és tehetséggel fogadták be és közvetítették a Nyugaton uralkodó s ott bevált viszonyokat.

Kedves Barátaim!

Az MTK az egyetlen sportegyesület a világon, amelyik minden olimpiára küldött sportolót. Mind-egyikre, amelyiken csak részt vehetett magyar sportoló. Micsoda hatalmas örökség ez, micsoda óriási büszkeség!

Az MTK zsidó gyökereit, a klub megalakulása óta élő hagyományait senki más nem fogja helyettünk ápolni és gazdagítani, mintsem mi, MTK-sok. A nagy, összetartó, erős és büszke MTK család tagjai.

Új otthonunk átadása az MTK évek óta zajló megerősödésének, gyarapodásának, XXI. századi újraalapításának csodálatos állomása. Az Új Hidegkuti Nándor Stadion minden MTK-s, minden sportág és sportoló otthona, legyen atléta, kosárlabdázó, kajak-kenus, ökölvívó, ritmikus gimnasztikázó vagy vívó.

Mi, sportolók, szurkolók egy közösség vagyunk, ezt a közösséget építjük minden versenyen, minden nap. Minket a kék-fehér színek kötnek össze, örökre, ahogy az a klubhűséghez illik.

Kedves Sportbarátaink!

Köszönet illeti a stadion tervezőit, valamennyi építőjét az elvégzett munkáért! Köszönet illeti a Kormányt és a Magyar Labdarúgó Szövetséget, hogy támogatta az új stadion megépítését, köszönjük mindenkinek, aki segítette, hogy az MTK ott-

hona, a Hidegkuti Nándor Stadion neve elé immáron beilleszthetjük a jelzőt: új!

Köszönet illeti a szurkolókat, hogy az elmúlt két otthontalan évben is végig a csapat mellett álltak, és hogy most szeretettel veszik birtokba a stadiont és vigyázni fognak rá!

Kedves Barátaim!

44 esztendővel ezelőtt édesapám hozott ki először a Hungária körúti szentélybe, az MTK stadionjába, és én máig tudom, hogy apám hol és kik mellett ült. És ma, 2016. október 13-án az édesapám, Krausz György édesapja, sokunk szülei, nagyszülei, családtagjai és rokonai, akik az MTK-ért szorítottak, de akik már nem lehetnek köztünk, ma mind-mind itt vannak velünk.

Itt van Révész, Auerbach, Weisz, Frank, Róz, Ságody, Freund, Tausz, Kertész, Herquett és Káldor is, talán még kék harántcsíkos mezüket is látni véljük.

Mert itt vannak mindannyian a szívünkben, itt vannak az érzéseinkben, a klub, az MTK iránt érzett szeretetünkben. Ma ők is velünk ünnepelnek!

Drága Édesapám! Ma minden MTK-s végre újra együtt örülhet!

Köszönöm, hogy meghallgattak, megtisztelő volt a figyelmük!

Hajrá, kék-fehérek, hajrá, MTK!

Várszegi Gábor – aki nem szereti a sajtónyilvánosságot (ez is sikerei egyik titka) – pályájáról tudni lehet, hogy egy beatzenekar, a Gemini basszusgitáros és zenekarvezetője volt. Ez nem csupán színfolt a portrén, hanem az új magyar modernitás (kapitalizmus) lényeges

és még földolgozatlan történetének rejtett momentuma. Ugyanis a szocializmusban a beat és gazdag vonatkozás-rendszere (koncert- és fesztiválszervezés, zenekari rendezések fölhalmozása és tőkeként funkcionálása, plakátok [illegális] nyomtatása, médiumok fölhasználása, manipulálása) működött egyedül a fizetőképes kereslet és kínálat: azaz a kapitalizmus törvényei szerint. (Bródy János elbeszélése szerint, a Gemini olyan jól volt menedzselve, hogy a legnépszerűbb Illés zenekarnál is többet keresett.) Egy elvégzendő történelemszociológiai kutatás egyszer majd kimutatja, hogy a beatvilág körül mozgó „ezek a fiatalok” (és nemzedékük) mennyire befolyásolták a most kifejlődőben lévő új magyar kapitalizmust.

Az MTK látványos sikertörténete mögött tehát a minden bizonnyal a beléje fektetett tőke mellett – s ez a jelentősebb – egy pragmatikus filozófia: a legmodernebb nyugati minták átvétele és következetes adaptálása áll. A magyar közvélemény nehezen fogadja el és szociali-

Orbán Viktor beszéde

az Új Hidegkuti Nándor Stadion avatásán

2016. október 13.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Jó estét kívánok!

Egy nagy magyar klub ünneplésére jöttünk össze. Az MTK a magyar sport és az újkori magyar történelem kiemelkedő közössége. Egy sportklub, amely magában foglalja a magyar sport nagyszerűségét és diadalait, és megtestesíti fájdalmát és veszteségeit is. Az MTK története ízig-vérig magyar történet, 130 évünk foglalata.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Magyar sport nélkül nincs modern magyar nemzet, és az is igaz, hogy a Magyar Testgyakorlók Köre nélkül elképzelhetetlen a magyar sport. Az MTK az elmúlt 128 esztendőben mindig az elsők között volt. Ha a Hungária körutat külön országnak vennék, akkor az MTK a nyári olimpiákon szerzett 33 aranyérmével a nemzetek összesített éremtáblázatán a 33. helyen állna. És akkor a sakkolimpiákon szerzett győzelmeket – Portisch Lajos, Adorján András, Polgár lányok – még nem is szá-

moltuk. Az MTK köztudottan az újítások nagymestere. Az újítás és a lázadás gyakran összekapcsolódik. Az MTK-t is egy lázadás, a Nemzeti Torna Egylet porosz vaskalapossága elleni lázadó újítás hozta létre. Egész történetét végigkísérte az újítás, az elsőség és a modernség szelleme és felhajtóereje. A Magyar Testgyakorlók Köre volt az első sportegyesület, amelynek nevében megjelent a „magyar” szó. Az MTK-ban sportolhattak hivatalosan először nők Magyarországon. Ez volt az első egyesület, ahol a kiskorúak is szavazhattak a közgyűlésen. Az MTK volt az első, ahol külföldi edző dolgozott. Újítás volt Hidegkuti Nándor hátravont középcsatár játéka is. A Balaton első átúszója, Szekrényessy Kálmán az MTK alapító sportolója volt. És az MTK-s Várszegi Gábor alapította meg az első magyar utánpótlás akadémiát.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Magas fának hosszú az árnyéka. Az MTK fája nem csupán magas, de törzse is vastag, ezért a történelem viharai sem tudták kidönteni. Vértivatáros

zálja a látványos felemelkedést és modelljét. A legalpárabb antiszemita kilengésektől (bizony ez a reakció is egy sajátos és szignifikánsan emelkedő tendenciát jelző „kulturális” jelenség) a finoman célozgatós („az MTK-nak nincs társadalmi bázisa”) újságírói jelbeszéddekig mutatkozott meg a keserűség, amelyet a szőlő savanyúsága okoz. (Azokról nem beszélve, akiknek érdekük a halászásra oly alkalmas köztes állapot permanens zavarosa.)

Ahogy a rendszerváltás előhívta változtatási kényszereket is nehezen viseli az áldásaiból kirekesztett többség, úgy 150 évre visszatekintve mindazt ellenségesen szemléli, ami széttörte a hagyományos feudalizmus (és a feudalizmussal bizonyos mentalitásbeli rokonságot mutató pártállami szocializmus) kereteit, és az „egy szál embert” a felhalmozó szabadverseny állandó küzdelemre, ügyeskedésre ítéltettség állapotába lökte. Még az MTK-szurkolók sem örülnek maradéktalanul az új,

noha a sajátuknak érzett győzelmek háttéréül szolgáló módszereknek, amelyek sokszor sértik szentimentális ragaszkodásukat és emlékeiket. (Ilyen az UTE-val való egyesülés abszurd híre, vagy a hír köré vert médium-hab – amely mint mítosz szintén elemzésre méltó.)

időket is túlélte, talpra állt azután is, hogy örült eszmék söpörtek végig Európán. Az MTK megőrizte és átmentette az utókor számára a zsidó polgári hagyományt, amely gazdaggá tette Magyarország életét, és amely nélkül ma szegényebbek lennénk. Köszönjük nekik, köszönjük Önöknek!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mi, sportszerető magyarok, akik hiszünk Magyarország jövőjében, úgy tartjuk, ha van tő, lesz béka is. Ezért nőnek ki a földből stadionok, uszodák és sportcsarnokok. Hisszük, sőt tudjuk, bizonyosak vagyunk abban, hogy az eredmények nem fognak elmaradni. Hisszük, sőt tudjuk, magyar tehetségek tucatjai tiszteletére játsszák majd még el olimpiai játékokon a magyar himnuszt. Hisszük, sőt tudjuk, hogy minden sportágban vissza fogunk kapaszkodni azokra a csúcokra, ahol korábban már jártunk. Hisszük, sőt tudjuk, és ezt a nyáron ország-világ láthatta, a magyarokat, köztük az MTK-

sokat nem lehet leírni, kézlegyintéssel elintézni, lúzernek elkönyvelni. Az MTK külön büszkesége, hogy olyan játékosokat nevelt, mint Juhász Roland, Pintér Ádám, Németh Krisztián, Gulácsi Péter és Bese Barnabás.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A mai gálamérfőzés tisztelgés a magyar labdarúgás egyik nagy klubsikere előtt. Tisztelettel köszöntjük az akkori ellenfelet, a Sporting Lisszabon vezetőit, edzőit és játékosait. Mindezek után már csak annyi maradt, hogy megköszönjem a munkát a stadion tervezőinek és kivitelezőinek, az itt dolgozó mérnököknek, szakmunkásoknak és segédmunkásoknak. Magyarország polgárai nevében köszönöm a lelkiismeretes elvégzett munkájukat, és gratulálok munkájuk látványos eredményéhez.

Az Új Hidegkuti Nándor Stadiont ezennel átadom.

Pedig a magyar futball, a sport, de egész társadalmi „átváltásunk” a Nyugathoz történő asszimilációnkon és annak módján múlik. (A történelem harmadik – köztes – utat nem engedélyez a köztes-európai kisállamoknak – manapság inkább csak egyet.)

Erre világított rá az MTK gyenge külföldi megmértetése. Ahol rendre ugyanúgy nem lépte át a sorompót – ahol a nemzetközi labdarúgó vándorcirkusz szereplőt bebocsátják a milliárdok nézte pódiumra –, ahogy a többi magyar csapat sem. Pedig a jól, ellenőrzötten befektetett tőke, szellem és energia csak tartós külföldi szerepléssel térülhet meg. Ha a magyar labdarúgó bajnokság meghatározó klubjai nem követik a Várszegi által a sportban újraelindított régi-új adaptációs felfogást, s ezzel maga a magyar futball nem áll át az MTK (szín)vonalára, akkor, ahogy egy szál fecske nem csinál nyarat, úgy az MTK sem profitálhat hosszú távon saját kezdeményezéséből. Ugyanis sorsa ahhoz az alacsony

nívójú környezethez kötött, amelyet magányos hősök és mecénások nem tudnak megváltani, ha nincsenek követők.

A paradigmátikus leckét tehát a következőképp teszi föl a jelenkori történelem – modell értékűen. Vagy nem irigykedő-gyűlölködő ellenérzést, hanem követendő utat vált ki az MTK-jelenség, és akkor olyan önjáró motor indul el, amely automatikusan nyugati típusúra pörgeti fel a magyar futballt, s ezzel esély nyílik, hogy bekerüljünk az áhított „jacht klubba” – vagy pedig a „mohácsi” típusú, önsorsrontó módon („dögöljön meg a szomszéd tehene is” sémára) a magyar labdarúgás, irigykedő, botrányaiban fuldokló jelenlegi állapotával, az MTK-t is magával rántja.

S persze az egész magyar társadalomnak is ez a tétova irány-, modellkeresés, -követés, -váltás az igazi kérdése. Hiszen a futball, ha nem játék is, de mégiscsak egy olyan színház, ahol a darabok feszültségét a kor nagy problémái hevítik drámává.